

Analytical thinking

คิด วิเคราะห์ แยกแยะ

ในปัจจุบันโลกเต็มไปด้วยชุดข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งจริงและเท็จ เมื่อต้องใช้ข้อมูลในการทำงานจึงต้องมีการวิเคราะห์และจำแนกข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสุด

ทักษะสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นในโลกแห่งข้อมูล คือ **การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical thinking)** นั้น หมายถึง ความสามารถในการคิดจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบ ต่าง ๆ ของข้อมูลหรือปัญหาออกเป็น ประเด็นย่อยหลายแง่มุม หลายมิติ เพื่อให้เห็น รายละเอียดได้ชัดเจนและครบถ้วน จากนั้นจึง หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นอย่างเป็น เหตุเป็นผล เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของ สิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้สามารถหาทาง แก้ไขได้อย่างตรงจุด และเพิ่มความสามารถในการ วางแผนการทำงานที่ดี ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ มากขึ้น ถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยลดปัญหา การใช้เหตุผลแบบผิด ๆ หรือใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจ สามารถแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน และตัดสินใจได้อย่าง มีเหตุผลมากขึ้น

ขั้นตอนการคิดเชิงวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) ระบุปัญหาหรือข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์ให้ชัดเจน (define the problem)
- 2) รวบรวมและประมวลผลข้อมูล (gather and interpret information)
- 3) พัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ (develop possible solution)
- 4) นำแนวทางการแก้ปัญหาไปทดสอบ (test possible solutions)
- 5) เลือกแนวทางที่ดีที่สุดไปดำเนินการใช้ (select and implement a solution)

ยกตัวอย่างเช่น การทำโครงการพัฒนางาน 1 โครงการ เริ่มจากการที่ผู้ปฏิบัติพบปัญหาในการทำงาน หรือผลลัพธ์ การทำงานยังไม่ได้ตามเป้าหมาย จึงทำการรวบรวมข้อมูล ต่าง ๆ ทบทวน ประเมินตนเอง ในเรื่องที่ดีและยังไม่ได้ เช่น ผลลัพธ์ตัวชี้วัด ข้อมูลลูกค้า (voice of customer :VOC) ความเสี่ยงสำคัญ ผลประเมินจากภายนอก เป็นต้น จากนั้น ระบุโอกาสพัฒนา คัดเลือก ค้นหาสาเหตุปัญหา ความรู้สำคัญ เพื่อร่วมกันหาความรู้ที่ใช้ในการแก้ไข พัฒนา และ สร้างนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติ จนถึงการทดลองใช้ นำสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ประสิทธิภาพ ในการทำงาน

แหล่งอ้างอิง

<https://www.palagrit.com/what-is-analytical-thinking/>

<https://www.sasimasuk.com/16697109/5-analytical-thinking>

<https://th.jobsdb.com/th/career-advice/article/analytical-thinking>

ดังนั้น **การคิดเชิงวิเคราะห์** จะทำให้สามารถ
วิเคราะห์เหตุการณ์ เข้าใจเหตุผล และรับมือกับ
สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ไม่รับต่วนสรุปโดยใช้ความ
เชื่อเดิม ๆ มาตัดสินสถานการณ์ จะทำให้มองเห็นราก
ของปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น
จัดการสถานการณ์นั้นได้ดีขึ้น ทำให้เข้าใจคำพูดและการ
กระทำของคน โดยเฉพาะเพื่อนร่วมงาน หรือคนรอบตัว
ซึ่งช่วยลดความขัดแย้ง สามารถวิเคราะห์ข้อความ หรือ
คำกล่าวอ้างต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล รวมถึง
วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของข้อมูล ทำให้ค้นพบความ
ถูกต้องหรือข้อผิดพลาดของข้อมูล หรือคำกล่าวอ้างนั้น
และยังนำไปใช้ในการค้นคว้า วิจัย เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน
และหาข้อพิสูจน์สมมติฐานว่าเป็นจริงตามนั้นหรือไม่
นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น
ในยุค New Normal หรือ ในโลกที่เรียกว่า
Disruptive world ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ซึ่งทักษะเดิม ๆ อาจใช้ไม่ได้แล้ว ทำให้ปัญหาที่เกิด
ขึ้นมาจากสาเหตุใหม่ ๆ ที่ต่างจากเดิมหากสามารถ
ประยุกต์การคิดเชิงวิเคราะห์ได้ ก็จะทำให้เข้าใจและ
เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนแม่นยำมากขึ้น